

Záznam z XLI. Akademického fóra
<http://jcmf.cz/osov>

Vysokoškolská a vědní politika 1989–2013: Fakta a názory I / III

**Veřejný, volně přístupný seminář se konal ve čtvrtek 23. května 2013, 14:00-17:00,
ve Velké posluchárně v sídle Jednoty českých matematiků a fyziků, Praha 1, Žitná 25.**

Přílohy:

- P-1 Pozvánka na AF-XLII s jeho programem.
- P-Z Průvodní dopis k pozvánce na AF-XLII a k Záznamu z AF-XLI.
- Z-1 Záznam z AF-XLI.
- Z-2 Účastníci AF-XLI.
- Z-3 M. Přibáň: Odluka vědy od státu?
- Z-4 E. Palíšek: O podpoře vědy a výzkumu podle společnosti Siemens.
- Z-5 Korespondence s předsedou České konference rektorů.
- Z-6 Korespondence s předsedou Rady vysokých škol.
- Z-7 Korespondence s náměstkem ministra školství pro výzkum a vysoké školství.
- Z-8 Vědecká rada AV ČR a Ústav státu a práva AV ČR k právnímu stavu v RVVI.
- Z-9 Pamětní spis o nedodržování zákona v RVVI v letech 2011–2013. Osnova.
- Z-10 Korespondence s ředitelem Fakultní nemocnice U svaté Anny z května 2013.
- Z-11 Aleš Bluma: Skandál v miliardovém projektu.
- Z-12 J. Kupčik: Otazníky kolem „úspěšnosti“ projektů v soutěžích GA ČR.
- Z-13 Nová maturitní zkouška. Program Veřejného slyšení v Senátu PČR.
- Z-14 J. Musilová: Individuální meze matematického myšlení.
- Z-15 J. Janík, M. Lenc, P. Musilová, J. Musilová: Meze matematického myšlení aneb z výuky matematiky pro nematematické obory. Čs. čas. fyz. 62 (2012) 428-431.

1. Uvítání. Informace. Ze seminární korespondence.

1.1. Po zahájení ve 14:15 a uvítání účastníků (příloha Z-2) připomněl M. Černohorský charakteristiku témat XLI. Akademického fóra uvedenou v pozvánce (1 – Rada pro výzkum, vývoj a inovace, 2 – International Clinical Research Center FNUSA-ICRC Brno, 3 – Maturity 2013). Těmto tématům byla předržena aktualita jmenování profesorů prezidentem – byly uvedeny standardní postupy s podpisy (1) diplomů bakalářů, magistrů, inženýrů a doktorů a (2) jmenovacích dekretů docentů a profesorů.

Úlohu presidenta při jmenování profesorů uvádí kvalifikovaně článek Jiřího Přibáně Odluka vědy od státu? (Z-3), v němž věcně informovaný adresát shledá konstatování uplatnitelná i při posuzování současné nezákonnosti stavu v Radě pro výzkum, vývoj a inovace. Tak tomu bude zejména u adresátů, jimž je blízký pohled na státní podporu vědy a výzkumu v pojetí společnosti Siemens v ČR (Z-4), při kterém nehrozí bezpřizornost vědy z hlediska žádoucí péče o ni.

1.2. Korespondence s předsedy ČKR (Z-5) a RVŠ (Z-6) a s náměstkem ministra školství pro výzkum a vysoké školství (Z-7) nasvědčuje tomu, že jsou jen malé vyhlídky na brzkou nápravu nezákonností v RVVI z iniciativy samotných jejích původců a počátečních podpůrců. Pozornost zasluhuje snaha o vyjádření Ústavu státu a práva Akademie věd ČR (Z-8), k jehož existenci,

resp. zveřejnění však zatím nedochází. Zákonost v oblasti řízení vědy nenašla dosud (červen 2013) ani mezi odpovědnými orgány státní správy, ani mezi akademickými institucemi svého strážce. Připravovaný Pamětní spis (Z-9) o nedodržování zákona v RVVI to přesvědčivě zdokumentuje.

1.3. Ředitel Fakultní nemocnice U svaté Anny v Brně MUDr. Roman Kraus, MBA, projevil přání vyjádřit se na Akademickém fóru k situaci v projektu FNUSA-ICRC. Příčinu zatímního neuskutečnění tohoto záměru objasňuje korespondence (Z-10).

2. Rada pro výzkum, vývoj a inovace: K obnově právního stavu zatím nedochází.

Po sdělení 1. místopředsedkyně RVVI PhDr. M. Kopicové, že (viz materiály AF-XXXVII, Právní stav RVVI)

„... Dala jsem pokyn Sekretariátu RVVI připravit materiál pro Úřad vlády a pana premiéra s variantami řešení právních otázek spojených s členstvím několika členů v RVVI. Jde o dvě varianty nápravy současného stavu – právní výklad potvrzený Legislativní radou vlády nebo revokace usnesení vlády. Takto je materiál připraven, ...“

se zdálo, že je vůle kompetentních ústavních činitelů a dalších orgánů státní správy, alespoň některých, nepokračovat v porušování zákona. Původci a podpůrci nezákonnosti už sice nepokračují v tvrzení, že zákon není porušován, ale místo zjednání nápravy jen citují pravdivý výrok, že k závaznému výkladu zákona je kompetentní jedině soud. K jinému pravdivému výroku,

„Legislativní rada zaujímá stanoviska v dalších případech, rozhodne-li tak vláda nebo předseda Legislativní rady“,

se už v rozporu s písemně zaregistrovaným příslibem daným na jednání Rady pro výzkum, vývoj a inovace za přítomnosti předsedy vlády a předsedy Rady dne 16.12.2011 neznají a na dopisy s prosbou toho se týkající prostě neodpovídají, o soustavném neprofesionálním vyhýbání se odborné diskusi nemluvě.

Vedoucím činitelům vrcholných akademických institucí RVŠ, ČKR a AV ČR a vedení MŠMT je přitom nezákonnost stavu v RVVI už delší dobu nepochybně zcela jasná (k nahlédnutí toho je při znalosti zveřejněného podrobného rozboru třeba skutečně jen velmi málo, vysokoškolské vzdělání k tomu zapotřebí není), jinak by důkazu nezákonnosti veřejně oponovali. Korespondence uvedená v bodě 1.2 však nenasvědčuje tomu, že by byla vůle s dosavadním už půl druhého roku trvajícím tolerováním nezákonnosti skoncovat, jak by se od ústavních a jiných, zejména vysokých akademických činitelů právem dalo očekávat. Tento postoj, neodpovídající principům akademického prostředí, je-li skutečně takový, se ovšem může stále ještě změnit i před očekávaným zveřejněním vyjádření Ústavu státu a práva AV ČR nebo konání jednotlivců z řad odpovědných členů Legislativní rady vlády, a mělo by se tak stát i bez interpelace nebo jiného, z hlediska snahy o zachování prestiže orgánů státní správy nežádoucího postupu, soudní řízení nevyjímaje.

Za této situace avizoval M. Černožský vypracování už zmíněného Pamětního spisu (Z-9) o nedodržování zákona v Radě pro výzkum, vývoj a inovace v letech 2011–2013. Spis bude koncipován tak, aby byl nejen zdrojem spolehlivých údajů, včetně personálií, pro historika zpracovávajícího problematiku české vědy v příslušném období, ale aby byl v případě potřeby i kvalifikovaným podkladem pro eventuální soudní řízení.

3. Projekt FNUSA–UCRC – Mezinárodní centrum klinického výzkumu Brno

K pozvánce na XLI. Akademické fórum byl připojen dokument „K projektu ICRC Brno 3.2.2007“. Poté, co byly ještě před seminářem zaslány další dva diskusní podklady, rozhovor

redaktorky Brněnského deníku (12.5.2013) J. Vondrákové s doc. T. Károu a článek redaktora České pozice (8.4.2013) Martina Rychlíka k situaci v ICRC, požádal o možnost vystoupení na Akademickém fóru ředitel Fakultní nemocnice U svaté Anny MUDr. Roman Kraus, MBA. Jak bylo uvedeno v informaci o seminární korespondenci, musel od své účasti na Akademickém fóru den před jeho konáním upustit (Z-10). Proto se diskuse k problematice ICRC přesunula na červnové XLII. Akademické fórum Podklady je namístě rozšířit o článek Aleše Bluma v Literárních novinách (30.5.2013) Skandál v miliardovém projektu (Z-11), z něhož je nejzávažnější jeho závěrečná část:

„A co když je to jinak?“

Mnoho posledních kroků v kauze ICRC je těžko vysvětlitelných. Vypadá to, jako by šlo o politickou objednávku. Pro Mayo Clinic je Tomáš Kára důvěryhodnou osobou. Znájí ho a věří mu. Bylo jasné, že odstranění docenta Káry a jeho nahrazení někým, kdo má nulové zkušenosti s přípravou a vedením podobně významných projektů, bude mít tvrdý dopad na vztahy s Mayo Clinic, který by mohl vést až k odchodu Američanů z projektu. Je paradoxem, že odstavený docent Kára musel přesvědčovat členy vedení Mayo Clinic, aby z projektu nevystupovali a zůstali aspoň do roku 2015, kdy končí grant.

Jaký by měli mít politici zájem na tom, aby Mayo Clinic opustila ICRC? Inu – jednoduchý. Centrum bylo vybudováno za evropské peníze, což znamená, že podle dotačních podmínek musí zachovat formu, za niž mu byla dotace poskytnuta. Jenže při odchodu Američanů by došlo k zásadní změně, takže dotace by se nemusely vracet, a nebylo by to sankcionováno ze strany Evropské komise. Šlo by přitom o lukrativní záležitost.

Není tajemstvím, že ministerstvu zdravotnictví se dvě fakultní nemocnice v Brně nelíbí. Zatím-ním navrhovaným řešením je jejich sloučení. Jenže to nemusí být poslední varianta. Miliardář Tomáš Chrenek vlastní síť zdravotnických zařízení Agel. Čistý zisk 475 milionů korun ročně. Skupina Agel, která je největším soukromým poskytovatelem zdravotní péče ve střední Evropě, se neustále rozrůstá a pohlcuje další a další nemocnice. Pod Agel patří pojišťovna, desítky ordinací lékařů, síť lékáren i dodavatel zdravotnického materiálu. Udržuje si tak kontrolu nad celým tokem peněz ve zdravotnictví. V této síti už chybí pouze jeden článek řetězce – velká specializovaná nemocnice, která by mohla zajišťovat školení lékařů, provádět složité operace a hlavně léčit pacienty se závažnými chorobami, jejichž léčba je drahá (a pro poskytovatele služeb výnosná).

Pokud by v ICRC, nedílné součásti Fakultní nemocnice u svaté Anny, zůstali Američané, jakákoliv privatizace by byla nemožná. Že se nejedná o nějakou fantazii, ukazuje případ privatizace tkáňové banky, bývalého oddělení nemocnice. Na celém světě jsou tkáňové banky velmi lukrativní činností, která si na sebe nejen vydělá, ale dodává i slušný zisk své mateřské nemocnici. Pouze v České republice dostává soukromá (!) tkáňová banka desetimilionové dotace. Nikoliv od ministerstva zdravotnictví, ale od ministerstva průmyslu a obchodu! Vypadá to nesmyslně, ale je to realita. Že minulý i současný ředitel Fakultní nemocnice u sv. Anny jsou členy orgánů této soukromé společnosti, je jenom třešnička na dortu. Šlo-li to s tkáňovou bankou, proti jejíž privatizaci se lékaři bouřili a nic nezmohli, proč by to nešlo s celou nemocnicí? V České republice totiž už toho k privatizaci moc nezbylo. Jak se zdá, opět jde hlavně o peníze. Renomé české vědy je až druhé v řadě. O pacienty pak už zjevně nejde vůbec.“ (Celý článek viz Z-11).

4. Otazníky kolem Grantové agentury ČR.

Prezentace J. Kupčíka Otázky kolem „úspěšnosti“ projektů v soutěžích Grantové agentury ČR (Z-12) je pokusem o analýzu dat a o odpovědi na některé otázky pokládané nebo nabízející se v souvislosti s výsledky rozhodovacích procesů v Grantové agentuře ČR a s jejich (ne)zveřejňováním a interpretací.

5. Maturita. Maturita z matematiky.

5.1. Údaj šířený ve sdělovacích prostředcích o dvacetiprocentní neúspěšnosti letošních (2013) maturantů v matematice jako platný pro statistický soubor letošních maturantů je správný za předpokladu, že úroveň znalosti matematiky u těch, kdo volili jako maturitní předmět angličtinu, je stejná jako u těch, kdo volili matematiku. Tento předpoklad může být daleko od skutečnosti.

5.2. 11.6.2013 je v Senátu Parlamentu ČR veřejné slyšení „Nová maturitní zkouška“ (program viz Z-13). Problematika spjatá s matematikou se objeví jistě nejen v úvodním vystoupení předsedy Jednoty českých matematiků a fyziků RNDr. Josefa Kubáta. Účastníkům slyšení, a nejen jim, může přijít vhod prezentace J. Musilová: Individuální meze matematického myšlení (Z-14) a článek z dvojčísla 5-6/2012 Československého časopisu pro fyziku, věnovaného cele fyzikálnímu vzdělávání, J. Janík, M. Lenc, P. Musilová, J. Musilová: Meze matematického myšlení anebo z výuky matematiky pro nematematické obory (Z-15). Připojena je i pozvánka na přednášku Daga Hrubého Matematika a maturita. Historie a současnost. Praha, 17.6.2013. (Z-16)

6. Obecná diskuse a vyhlídka na XLII. Akademické fórum.

6.1. V diskusi vystoupila s různou tematikou (jmenování profesorů, mimořádné profesury, maturity, stav v RVVI) většina účastníků. Písemně byla předána tato vyjádření (uvedeno v autentickém autorském znění):

(1) K. Bacílek: Pravomoci prezidenta po změně způsobu jeho volby.

(2) R. Novotný: Prezident by se neměl distancovat od jmenování profesorů. Jde o vážnost stavu a institucí univerzit.

(3) V. Viktora: 1. K udělení vědecko-pedagogické hodnosti: Kandidát bude vyhovovat z hlediska odborného a pedagogického, ale také by měl vyhovovat z hlediska osobnostního a charakterového. – 2. Prezident jmenuje ... – to podle ústavy, není uvedeno „musí jmenovat“; je prezident (a další v podobné pozici) pouze instrumentem, který připojuje (na „ozdobu“) svůj podpis? – 3. Zřejmě zákonná ustanovení opomíjejí variantu zastupujícího podpisu, chybějícího podpisu.

(4) N. N1.: Jmenování profesorem → přejde-li kompetence na ministra, je to zcela jiná procedura. Státní úředník – to je jiný vztah, a chybný krok.

(5) N. N2.: (Ne)zákonost postupu prezidenta republiky při jmenování VŠ profesorů. Jak postupovat při přípravě nové zákonné úpravy v uvedené věci?

Písemně předané názory, resp. diskusní náměty zachycují jen zlomek rozsáhlé diskuse s řadou meritorních vystoupení i k jiné tematice.

6.2. XLII. Akademické fórum se koná ve čtvrtek 20.6.2013, 14:00– 17:00.

Z poseminárních jednání vyplynulo, že mezi aktuálními tématy RVVI, Novela, Maturita bude dominantou problematika projektu ICRC v jeho širších souvislostech. Pohled z Bruselu zprostředkuje RNDr. Petr Duchoň, primátor Brna 1998–2004, poslanec Evropského parlamentu 2004–2009, nynější poradce ECR (Policy Adviser, European Conservatives & Reformists Group)., Počítá se s vystoupením pracovníků znalých problematiky projektu ICRC a očekává se účast ředitele FNUSA MUDr. Romana Krause, MBA. Pro diskusi jsou k dispozici mj. tyto informace:

6.2.1. Zpráva Expertní komise (tzv. Search Committee) – pohovory / Report of the Search Committee – Interviews. Dokument 6 s. s hlavičkou programu Investice do rozvoje vzdělávání. Signováno členy sedmičlenné komise a moderátorem v Praze dne / In Prague on 10.12.2012. Kopie.

6.2.2. Námitka ve věci průběhu Výběrové komise (tzv. Search Committee) podaná dne 8.1.2013 Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy ředitelem Fakultní nemocnice u sv. Anny v Brně Ing. Petrem Koškou, MBA. Dokument na hlavičkovém papíru Fakultní nemocnice u sv. Anny

v Brně, Mezinárodní centrum klinického výzkumu, FNUSA-ICRC 2 s., 3 přílohy 3+1+3 s. Kopie.

6.2.3. Stanovisko vedení I. interní-kardioangiologické kliniky a vedoucích výzkumných podprogramů OCRC k výsledkům výběrového řízení na pozici ICRC Chair, zaslané dne 18.1.2013 ministru školství, mládeže a tělovýchovy Prof. PhDr. Petru Fialovi, Ph.D., LL.M. Notářsky ověřený opis, 4 s.

6.2.4. Otevřený dopis tří členů Dozorčí rady ICRC, vrcholných představitelů Mayo Clinic, datovaný Rochester, 17 February 2013, An Open Letter from the ICRC Supervisory Board Members, adresovaný St. Anne's University Hospital, Director of the Hospital and Chairman of the ICRC Supervisory Board Roman Kraus, MUDr. MBA. Dokument 2 s. Kopie.

6.2.5. Aleš Bluma: Skandál v miliardovém projektu. Literární noviny, 30.5.2013, s. 13. (Z-11)

XLI. Akademické fórum skončilo v 17:20.

Za Odbornou skupinu Organizace výzkumu ČFS JČMF

Prof. RNDr. Martin Černohorský, CSc., předseda
cernohorsky@physics.muni.cz